

Eesti Õdede Liit
Estonian Nurses Union

Nele Nabi
asekantsler
info@justdigi.ee

Teie: 09.02.2025 nr 1.2-5/384-1

Meie: 10.märts 2025

Määruste nr 53 ja 56 muutmisvajadused

Oleme juhtinud ministeeriumi tähelepanu eelnimetatud määruste uuendamisvajadustele juba varasemalt, tänaseks on mõlemad määrused lootusetult vananenud. Eesti Õdede Liidu hinnangul vajavad need kaasajastamiseks täielikult ümberkirjutamist.

EÕL esialgsed tähelepanekud:

1. Kasutavad mõisted tuleb uuendada;
2. **Kasutusala ehk dokumendimäärus peab kohalduma kõigile**, kes on seotud patsiendi tervise jälgimise ja tervishoiuteenuse osutamisega;
3. Dokumenteerimine peab tagama **ühekordsuse, järgnevuse, sidususe ja jälgitavuse**;
4. Kehtestada tuleb üldised dokumenteerimise miinimumnõuded, mis rakenduvad kõigile patsiendiga tegelevatele spetsialistidele ühetaoliselt. **Oluline on sätestada miinimum andmeraamistik, mida kõik dokumendid peavad sisaldama:** tervishoiuteenuse osutaja (TTO) andmed, tervishoiutöötaja (THT) andmed, tegevusloa nr jne ning lisaks siis mis andmed peavad patsiendi kohta olema täidetud. Infoväljad, mida täidetakse, peavad andma olulise info pöördumise põhjusest, patsiendi tervises seisundi näitajatest, tehtud analüüsides ja uuringutest, otsused, eesmärgid (nii THT kui ka PT), tehtud sekkumised ja hinnang.
5. **Dubleerimise vältimine**, suurema usalduse kaudu TIS infole. Mida juba korra on sisestatud, peab olema nähtav järgmisele teenuse osutajale, kes vajadusel omakorda täiendab olemasolevat infot. Siinkohal oleks abiks kõigile eluanamneesi rakendamine TTO üleselet, mille osa on ka eelnev terviseinfo ja mida saab täiendada ka patsient oma muutuvate andmetega..
6. TISI info saatmise kohustus peab olema selgelt ajaliselt määratletud, ühene ja aluseks ravirahastamisele TerKi vaates.
7. Määruse tasandil **ei tule määratleda, KES täpselt, MIDA peab dokumenteerima**, tegemist on töökorraldusliku aspektiga. Määratleda tuleb, MIS peab olema dokumenteeritud ja selgelt MIKS peab olema kirjas ehk info kogumine, kasutamine ja

säilitamine peavad olema põhjendatud. Dokumenteerimisel tuleb kasutada tõenduspõhiseid lahendusi kõikidel nii nagu näiteks arstidel RKH 11 ja õdedel 3N.

Tõenduspõhises tervishoiusüsteemis peame kasutama **valiidseid mõõdikuid/küsitlusi tervise seisundi hindamisel**. Nende nimetamine määruse tasemel ei ole vajalik, kuid riiklikult tunnustatud mõõdikute elektrooniline kättesaadavaks tegemine ja nende mõõdikute kasutamise kaudu saadud hindamistulemused, peavad olema samuti dokumenteerimise osa. Määruse kontekstis on vajalik viidata riiklikule mõõdikute keskkonnale, mida riik mingil hetkel ette valmistas, kuid mille lõpuni viimine ja kasutuselevõtt on meile teadmata põhjustel seiskunud.

Dokumenteering ja andmete kandmine TIS'i peab olema korraldatud selliselt, et ka patsient saab infost kasu. Täna jõuavad andmed patsiendini siis, kui tema juhtum on lõpetatud ehk arve tervisekassale esitatud. Pikaleveninud patsiendi käsitlemine ei anna võimalust patsiendil olla kursis temaga tehtavaga ning olla kaasatud aktiivselt oma raviprotsessi. Niisamuti ei saa eakad patsiendid sageli aru, mida arst täpselt ambulatoorsel vastuvõtul rääkis ja infot pole võimalik nõ üle lugeda, sest vastuvõtu andmed ei jõua terviseportaali patsiendi vaatesse enne otsuse teostamist. Info puudulikkus raskendab ravi efektiivset rakendamist ja vajadusel ka lähisugulaste poolt inimese toetamist. Seega tuleb määruste uuendamisel vaadelda otsuseid patsientide vaatenurgast. Inimene peab olema oma tervise- ja raviotsustesse kaasatud ja selleks tuleb luua võimalused st ka info terviseportaali peab jõudma kiiremini ja regulaarselt.

Määruste uuendamine on kindlasti hädavajalik. Unustada ei tohi arutelusid spetsialistidega, kuid arvestada tuleb:

- tervishoid muutub kiiremini, kui suudetakse uuendada seadusandlust ja seetõttu on vajalik seadusandlikul tasandil miinimumstandardite kokkuleppimine;
- Eesti väiksust arvestav ühetaolisus ehk miinimumstandard kehtib kõigile patsientidega tegelevatele TTOdele, sõltumata nende suurusest jms;
- anonümiseeritud andmete regulaarne analüüsimine tehisintellekti abil sh TTO andmete võrdlemine, et toimuks tõenduspõhistel andmetel põhinev areng;
- üle-Eestiliste kokkuvõtte kasutamine tegevuste sh seadusandluse arendamiseks.

Lugupidamisega

Anneli Kannus
/allkirjastatud digitaalselt/
EÕL president

Gerli Liivet
/allkirjastatud digitaalselt/
EÕL asepresident

Koopia:
Liis Köster liis.koster@sm.ee